GAZETA KRAKOWSKA

Nro 10.

Z KRAKOWA DNIA 4 LUTEGO 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Na dwudziestym Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 2 Stycznia 1821 roku wprowadzony został pod decyzyią Izby Prawodaw: projekt do Prawa oznaczaiącego, iż wszelkie zapisy pod ogólnym wyrazem dla Ubogich maią bydź przysądzane domowi schronienia Ubostwa pod zarządzaniem Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie zostaiącego; po odczytaniu opinii Kommissyi Prawodawczey za przyięciem proiektu, i przedstawieniu przez Prezyduiącego w teyże Kommissyi Reprezen: Chwalibogowskiego, iż gdy częstokroć zapisy na fundusz Ubogich bez wyrażenia Nazwiska Instytutu takiemi opiekuiącego się czynią wątpliwość w zasądzeniu sporu między iednym a drugim zakładem, których acz kolwiek zasady i cele są w styczności, różnią się iednak w sposobie używania funduszów, przeto zachodzi potrzeba proiektowanego urządzenia, Izba Ciała Prawodawczego proiekt iednomyślnie w prawo zamieniwszy, Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać postanowiła.

Następnie Prezyduiący w Kommissyi Prawodaw: czytał Modyfikacye proiektu do prawa zapobiegaiącego, aby Starozakonni domów w ulicy główney Kaźmierza Chrześciańskiego nie nabywali, które Modyfikacye przez Izbę iednomyślnie przyięte Senatowi Rządzącemu dla udzielenia inicyatywy przesłane zostały; przyięła przytem Izba Prawodawcza Opinię Kommissyi Prawodawczey co do skarg Włościan Gminy Rybna i podania starszych Cechu Szewskiego; ostatnie iako odnoszące się do szczegółów urządzenia Cechów podług zasad przez Seym uchwalonych przesłane zostało Rządzącemu Senatowi do użycia przy rozwinięciu zasad dla Professyi oznaczonych.

Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey Reprezentant Assessór Seymu JW. Florkiewicz przedstawił decyzyi Izby Prawodawczey Proiekt umorzenia Długów Skarbowych na Inexigibiliach zaległych z Epoki roku etatowego 18$\frac{18}{19}$ summę złp. 8155 gr. 29 czyniących; proiekt ten zgodnie z opinią Kommissyi Skarbowey Izba Prawodawcza iednomyślnie przyięła.

JW. Reprezentant Słotwiński czytał swe uwagi wz ględem uznania przez Izbę Prawodawczą za nieobowiązuiący Kontrakt o zadzierżawienie wyłącznego prawa sprzedawania w tym Kraiu Soli d. 24 Stycznia 1820 roku z Berkiem Szmul et Com. zawartego i gdy Dostoyny Rząd Król: Polsk: uczynił Rządzącemu Senatowi troskliwe o dobro handlu Rzeczypospolitey Krakowskiey przedstawienie, aby prawo wyłączne sprzedawania w tym Kraiu Soli nie komu innemu tylko Kompanii to samo prawo w Królestwie Polskiem kontraktuiącey zadzierżawionym zostało, przeto uczynił wniosek, aby wrazie niezalicytowania przez kompanią tegoż prawa, dane Jey było pierwszeństwo przez zapytanie Osób tey Kompanii czyli summę naywięcey wylicytowaną dać ofiaruią.

JW. Reprezentant Librowski przymawiaiąc się do powyższych uwag wyraził, że był konkurrentem przy ogłoszoney licytacyi publiczney wydzierżawienia Soli, lecz ta w terminie oznaczonym niebyła przedsęwziętą pomimo oczekiwania maiących chęć licytowania Obywateli tego Kraiu i dzierżawa z wolney ręki wypuszczoną została wzmiankowanym żydom, znaydował przeto, iż przez licytacyą publiczną daleko większa ilość Skarbowi Publicznemu przypadłaby, przez co gdy nastąpiła strata grosza publicznego żądał, aby Kontrakt wydany trwał tylko do roku.

JW. Delegowany Senatór Kucieński obiaśniał, iż w mowie będąca Dzierżawa nastąpiwszy z powodu insynuacyi Dostoynego Rządu Królestwa Polskiego nie tylko że nie stanowi straty dla tuteyszego Kraiu, lecz owszem bardzo znaczne korzyści zapewnia, co w swym porządku w Kommissyi Skarbowey udowodni.

JW. Marszałek oświadczył, iż deklaracye na piśmie przez Konkurrentów do dzierżawy podawane nie beymowały większey summy z dzierżawy roczney iak do 160,000 złp. dodał przytem, iż rozwiązanie Kontraktu Dzierżawy zapewniaiącego roczny dochod do 180,000 Złp nie iest udziałem Izby Prawodawczey, a nadto gdy Kommissyia Skarbowa ma sobie zakommunikowane Akta obiaśniaiące w prowadzony przedmiot, przed Jey opinią znaydował deliberacyą Izby zawczesną.

Izba Prawodawcza uwagi JW. Reprezentanta Słotwinskiego postanowiła iednomyślnie zakommunikować Kommissyi Skarbowey do opinii.

Sekretarz Seymowy czytał odpowiedzi Senatu. Co do wniosku JW. Reprezentanta Librowskiego tyczącego się ogłoszenia wolności druku, Rządzący Senat oświadczył, iż wezwany został Komitet od Seymu nadzwyczaynego Prawodawczego do redakcyi Kodexów wyznaczony o nadesłanie w materyi wolności druku stósownego proiektu; co do proponowanych przez Izbę Prawodawczą Modyfikacyi Proiektu urządzaiącego podział spadku po zmarłych bez testamentu Osobach Duchownych, gdy Rządzący Senat przyiął Modyfikacye i w myśl tych ułożony proiekt nadesłał, przeto Proiekt do prawa oznaczaiącego, iż spadek po zmarłym bez testamentu Duchownym w iedney części należeć będzie Kościołowi, w drugiey Ubogim, a trzeciey części krewnym zmarłego, Izba Prawodawcza iednomyślnie w prawo zamieniła i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać postanowiła.

JW. Reprezentant Librowski żądał mieć zapewnienie JW. Marszałka czy wszystkie Mowy Reprezentantów mogą bydź głoszone drukiem.

JW. Marszałek w odpowiedzi oznaymił, iż z Art: 98 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne wszelkie głosy w Izbie Prawodawczey miane za podpisem Sekretarza Seymu drukowane zostaią.

JW. Reprezentant Soczyński żądał aby Dyaryusz Seymowy dosłownie był ogłoszony drukiem, a to w celu aby każdy Członek Reprezentacyi mógł pozyskać wiadomość na następnych Reprezentacyiach o porządku proiektów Izbie poprzednio przedstawionych.

JW. Delegowany Senator Kucieński czytał Art: 107 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne i z tego dowodził, że tylko Rapport o stanie kraiu Izbie Prawodawczey przez Delegowanego Senatora zdawany, ma bydź drukiem głoszony, postanowienie przeto aby i Dyaryusz Seymowy był drukowany, znaydował iako dodatek do Statutu mieysca mieć niemogący.

JW. Reprezentant Lipczyński co do głoszenia Mów Reprezentantów wyraził, iż to należy od woli Reprezentanta, a podpisanie Mowy przez Sekretarza Seymu iest dostatecznym dla zapewnienia druku.

JW. Reprezentant Siemoński popieraiąc wniosek JW. Reprezentanta Soczyńskiego drukowania dyaryuszu Seymowego, żądał oraz ogłoszenia drukiem Budżetu zaczynaiąc od pierwszego Budżetu przez Kommissyią Organizacyiną postanowionego, a to w celu uzyskania wiadomości iak były wykonane; czytał przytem z dyaryuszu Seymu r. 1818 tytuły Budżetu i chciał mieć obiaśnienie iak był wykonany tytuł obeymuiący 32,000 Złp. na spłacenie długów Miasta Krakowa, nadto z powodu obiaśnień Członków Senatu przy Kommissyi Skarbowey będących, iż dla nieprzewidzianych przypadków Senat Rządzący zniewolony zostaie czynić wydatki Budżetem nieoznaczone, dla niemożności czekania aż do czasu Seymu, wyraził JW. Mowca: iż gdy stanowienie Budżetu z Art: 10 konstytucyi i Reskryptu Nayiaśnieyszych Protektorów iest wyłączną attrybucyią Reprezentacyi, wydatki nad Budżet mieysca mieć niepowinny.

JW. Delegowany Senator Kucieński oznaymuiąc, iż z poprzednich lat dwóch Budżeta kraiowe są drukiem ogłoszone i co do następnych dopełnionym zostanie, wyraził że przy wprowadzeniu przez Kommissyią Skarbową Budżetu będzie z porządku mieysce zastanawiania się nad wnoszonemi przedmiotami; nadmienił przytem że przeznaczone r. 1818 Złp. 32,000 na spłacenie długów Miasta zostały na ten cel użyte, i wymienił wierzycieli, którzy wypłaty zyskali.

JW. Marszałek załatwiaiąc toczącą się materyią oświadczył, iż gdy Kommissya Skarbowa przedstawi swe dzieło Izbie Prawodawczey, przy przesłaniu Senatowi Rządzącemu Budżetu na rok następny domieszczoną zostanie odezwa ogłoszenia drukiem wszystkich poprzednich Budżetów.

Na ziszym Posiedzeniu Seymu dnia 3 Stycznia 1821 roku.

Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey Reprezentant Assessor Seymu JW,

Florkiewicz odczytał Izbie Prawodawczey nadesłaną od Senatu Rządzącego i Kommissyi Skarbowey zakommunikowaną odpowiedź co do zaproponowanych Modyfikacyi proiektu przywracaiącego dawne podymne po wsiach i ustanawiaiącego nową opłatę od przybyłych po wsiach dymów, w którey Senat znayduiąc podług Modyfikacyi przez Kommissyią Skarbową proponowanych słuszną rzeczą aby gdy się Włościanom ulgę w podatku dymowym czyni, również Miasto Kraków było uczestnikiem podobnego Dobrodzieystwa o ile stan Skarbu tego dopuszcza, nie w takiey iednak proporcyi iaką Kommissyia Skarbowa Seymowa proponuie a to z powodu: iż oszczędność w Summie Złp. 9495 przez nią proponowana niewiadomo z czego pochodzić ma, nadwyżka więc cała składaiącą się z podatku Subsidium Charitativum i Kamelaryinego nie 40,800 Złp. lecz tylko 31,305 Złp. 20 gr. wynosi, którą na ulgę Włościanom i Miastu posłużyć może, a że deficit z zmnieyszenia podatku od dymów Wieyskich nowe przybyłych (oprócz podymnego, w Dobrach stołowych Królewskich) wypływaiące, wynosi Złp. 12,865 gr. 3 niepozostaie dla Miasta Krakowa i Miast Okręgowych które równie do ulgi maią prawo iak Summa 18,440 gr. 17, że zaś zayść ieszcze mogą różne ubytki przez poprawki Lustracyiów, nie więcey przeto iak Złp. 18,000 dla Miast na ulgę policzyć można, odnosząc zaś Senat Rządzący uwagę swą w czym ulgę Miastom przynieść czyli w podatku dymowym czyli w podatku Osobisto-klassyczno-przemysłowym, w uwadze że Obywatele Stolicy przez zmnieyszenie podatku dymowego w znaczney liczbie prawo do głosowania utracićby mogli, doznaiąc obok tego małey ulgi, gdyż Art: 7 Konstytucyi wymaga opłaty podatku gruntowego Złp. 50 od obywateli prawo głosowania mieć maiących, a tym samym zamiast dobrodzieystwa narażeni byliby w znaczney części na utratę tak drogiey w wolnym kraiu dla każdego Obywatela prerogatywy, w uwadze nadto iż ulga podobney Natury dotknęłaby tylko Właścicieli domów nie zaś ogólney Massy mięszkańców Miast, oświadczył zdanie aby Summa 18,000 Złp. z podatku Osobistego przez Obywateli i mięszkańców całego kraiu z wyłączeniem Włośćian opłacanego strąconą była a tym samym wszyscy z ulgi tey korzystać będą, bo Włościanie maiey podymnego, a reszta Obywateli i mięszkańców mniey osobistego podatku opłacać będzie. Po odczytaniu odpowiedzi Senatu i w duchu tey dołączonych dwóch proiektów 1) przywrócenia dawnego podymnego po wsiach. 2) zmnieyszenia ogólney ilości podatku Osobisto-klassyczno-przemysłowego, czytał następnie JW. Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey opinią teyże Kommissyi obeymuiącą Modyfikacyie proiektów wtym *a*) aby obydwa proiekta w ieden przelane lub pod iedną decyzyią przedstawione zostały. *b*) aby co do proiektu tyczącego się podymnego Art: 7 superrewizyie czyli lustracyie będą miały mieysce tylko na zażalenie się Obywatela poprzednią Lustracyią uciążonym się bydź czuiącego, gdy nadto Rachunki pokazuią ile Kommissyie Skarb kosztuią, aby Urzędnikowi Administracyynemu Obywatel żądaiący Superrewizyi dał podwodę

czego gdyby w czasie przez Senat Rządzący oznaczyć się mianym nieuczynił za poprzestającego na poprzedniey lustracyi uważanym będzie. c) co do zmnieyszenia podatku Osobisto - klassyczno - przemysłowego aby Summa 18,000 złp. nie z ogólnego kwantum tegóż podatku w Summie 105,884 złp. dotąd opłacanego była strącona, lecz aby ubożsi mięszkańcy Miasta i miasteczek, o ile taż summa 18,000 złp. wystarcza od podatku Osobisto - klassyczno - przemysłowego uwolnieni zostali lub takowy podatek zmnieyszonym im był, czego Rozkład Senat Rządzący uskuteczni. — Proponowane przez Kommissyią Skarbową Modyfikacyie proiektów Izba Prawodawcza iednomyślnie przyiąwszy Senatowi wraz z proiektami dla udzielenia inicyatywy przesłać postanowiła.

JW. Reprezentant Mąkolski Członek Kommissyi Skarbowey z powodu zrobioney przez Senat uwagi, iż niewiadomo z kąd oszczędność w summie 9495 przez Kommissyią Skarbową w poprzedniey Modyfikacyi proiektu wyrażona pochodzić ma, wyraził iż Kommissyia Skarbowa proponuiąc pierwszą Modyfikacyią nie zrobiła bez pewney zasady, bo spodziewać się koniecznie potrzeba oszczędzenia w nowo proiektowanych wydatkach mimo powiększoney na ten rok intraty.

(Dalszy ciąg w następnym Numerze.)

Leon Chwaltbogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Berlina d. 20 Stycznia.

Z rozkazu N. Króla odprawiła się tu d. 18 b. m. w zwykłym sposobie uroczystość koronacyi i orderów. Rozdano 2 ordery czerwonego orła pierwszey klassy, 4 ordery podobnież czerwonego orła drugiey klassy z wieńcem dębowym, i order takiż i teyże klassy bez wieńca, 52 orderów także czerwonego orła trzeciey klassy, 20 orderów S. Jana, 1 znak zaszczytny woyskowy drugiey klassy, 27 powszechnych znaków zaszczytnych 1wszey klassy, i 15 takichże znaków drugiey klassy. Pomiędzy innemi, Proboszcz Katedralny Poznański Miaskowski i Wincenty Sulerzycki, z Piątkowa, w Prussach zachodnich, otrzymali ordery czerwonego orła trzeciey klassy.

W roku zeszłym przybyło do Gdańska 1860 rozmaitych okrętów i statków, a 1819 wypłynęło.

Z Paryża d. 17 Stycznia.

Autor i drukarz Katechizmu dla żołnierzy Francuzkich zostali przez sąd za niewinnych kary uznanemi. Lubo to pismo zawiera naganne zasady, niema iednak w niem nic takiego, coby za sobą pociągało karę i iest wolne do sprzedawania. — O wyszłem niedawno piśmie P. Keratry: "Francyia, iaką zrobiono,, wyraża dziennik Sporów: Ieżeli stosunki autora, iako deputowanego izby, zaślepiaią go przeciw zwierzchności i ustawom, nie uwolnią go iednak od ostrey krytyki. P. Keratry zebrał wszystkie przeciwne społeczności zasady, wszystkie polityczne marzenia i wszystkie liberalne potwarze, które pewne stronnictwo od sześciu lat przeciw Monarchicznem naszem urządzeniom, przeciw obrońcom tronu i naszey wolności ustawicznie rozsiewa, i t. d.

Onegday wydał sąd wyrok na osoby, które w Czerwcu r. z. należały do zabu-

rzeń podczas narad izby Deputowanych o nowey ustawie o obiorach. Wszyscy obwinieni zostali od kary uwolnionemi, wyiąwszy Bayjolle i Adam, którzy na czele zo zbroynych osób sprzeciwili się rozkazom zwierzchności. Pierwszy został na 10cio, a drugi na 5cio letnie więzienie skazany.

Gdy dzień 21 Stycznia, w którym odbywa się corocznie obrządek żałobny za Ludwika XVI. przypada tego roku w niedzielę, przeto odbędzie się d. 20 t. m.

Oprócz Margr. Caraman znayduią się z strony naszey na Kongressie Laybachskim HH. Blacas i de la Ferronnaye.

Ostatnie słowa Fouché przed śmiercią w Tryieście do iego żony były: " Teraz będziesz mogła do Francyi powrócić. „

Minister skarbowy wniósł onegday do izby Deputowanych budżet na rok 1821.

Rząd Hiszpański, iak zapewniaią, podał Francuzkiemu i innym Mocarstwom pierwszego rzędu ważną notę.

Potężne woyska Austryiackie, wyraża dziennik Sporów, stoią w własnych granicach spokoynie, zamiast rzucenia się na Neapol, coby uczynić mogły i uczynić powinny, gdyby zdobycie i powiększenie b[illegible] celem polityki Austryiackiey. Lecz dalekiem będąc od użycia oręża, dla uzyskania niezmiernych korzyści, iakie dobrze urządzone woysko przeciw źle urządzonemu i uzbroionemu obiecuie, zdaią się legiiony Niemieckie chcieć tylko groźbą nakłonić Neapolitańczyków do rozumu i wesprzeć dobrze myślących i oświeconych obywateli przeciw kary godney zaciekłości Węglarzów. Dawniey ieszcze wyraził tenże dziennik: że zapewnione traktatami i prawem narodów prawo każdego Rządu zasłaniania się przeciw zarazie rewolucyyney nie będzie poiedyńczo i podług planu iednego tylko gabinetu popierane.

Monitór zawiera co następuie: " Dziennik Konstytucyionista doniósł z listu z Madrytu pod d. 5 Stycznia, że Stany Hiszpańskie zwołane są nadzwyczaynie na d. 9 t. m. dla zastanowienia się, iak dodaie, nad zaproszeniem także przez Sprzymierzonych Monarchów Króla Hiszpańskiego na Kongres do Laybach. Ostatniey części tego doniesienia Konstytucyionisty zaprzeczyć zupełnie możemy, a co się tycze pierwszey, mamy przyczyny wierzenia, że także iest nieprawdziwa. „

Z Londynu d. 16 Stycznia.

Gazeta Dworska donosząc o śmierci Xcia Brunswickiego, nie wspomniała w cale, że był bratem Królowey. Dwór zawdział po nim na trzy tygodnie żałobę. Królowa z swoim Dworem toż samo uczyniła. Sobotnia gazeta Dworska zapełniła 12 stronnic adressami do Króla w duchu konstytucyi. Przeciwne adressy ogłaszane są w pismach oppozycyynych. Pisma Ministrowskie przypisuią podawane Królowey adressy motłochowi, a oppozycyyne podawane Królowi plebanom, urzędnikom, i t. d.

Król otrzymał niedawno przez okręt Francuzki pięć skrzyń mebli Francuzkich.

P. Brougham obrany został Lordem Rektorem Uniwersytetu Glasgowa.

Do Bankiera Rotschild przybył w tych dniach nieznaiomy człowiek ostrzegaiąc go o zmówienie na iego życie przez

Węgarzy Neapolitańskich ułożoney, z powodu, iż zasilił różne obce Mocarstwa pieniądzmi, a mianowicie Austryią do prowadzenia woyny przeciw Neapolowi. P. Rotschild dozwolił ostrzegaiącemu odeyść; ale gdy podług obietnicy stawił się powtornie i doniosł mu z ukontentowaniem, że iuż odstąpiono od tego zamachu, posłał P. Rotschild po kommissarza policyi, który zaprowadził ostrzegaiącego do Lorda Prezydenta. Wyznał on kto iest i gdzie mięszka, ale uporczywie zaprzeczał źródła, z którego tę wiadomość powziął.

Policyia doyść miała, iż Kamerdyner Grenier Xcia Decazes wymyślił sam ostatni zamach na swoie życie, dla napełnienia swoich kieszeni.

W Manszestrze tak dalece wydoskonalono przędzenie, iż z funta bawełny uprzędzono nić, na 167 mil Angielskich długą.

Pisma tuteysze głoszą, iż Margr. Londondery, oycu Lorda Castlereagh, śniło się, że syn iego przyiechał go odwiedzić i znayduie się w galeryi obrazów. Na pół śpiący Margrabia udał się do galeryi, upadł i paraliżem tchnięty został.

Dla uporządkowania nowego mięszkania Bonapartego na wyspie S. Heleny posełaią tam z Anglii wiele mebli.

Z Madrytu d. 5 Stycznia.

W Saragossie odkryty znowu został spisek, z powodu którego d. 20 Grudnia uwięziono kilkanaście osób, a między niemi Margrabinę Lazan, żonę byłego Jenerała kapitana Arragonii, która okazywała się dosyć przychylną konstytucyi, i kilku Xięży. Margr. Lazan żalił się bardzo przeciw uwięzieniu swey żony, lecz nie otrzymał inney ulgi, iak tylko, że iey areszt na domowy zamieniono.

Jenerał Riego przybył d. 30 Grudnia do Burgos i wiechał tam pomiędzy szeregami osady i milicyi na laurami przybranym wozie; zaprowadzony był na wielki rynek i miał przy konstytucyynym kamieniu mowę, która wszystkich słuchaczów rozczuliła. W teatrze dano dla niego wielki bal. Jedzie on do Saragossy dla obięcia urzędu gubernatora Arragonii.

Rządowa nasza gazeta opisuiąc zdarzenia roku zeszłego, wychwala Stany i rząd, iż wiele nadużyciów zniosły, i t. d.

Akademiia San Fernando wezwała wszystkich Hiszpańskich artystów do podawania rysów na pomnik dnia 9 Lipca 1820, w którym Król zaprzysiągł konstytucyią.

Po zamknięciu patryiotycznych klubów, co zdaie się mało kogo obchodzić, nie zaszło tu żadne więcey poruszenie i zupełna panuie spokoyność. Oprócz Morze, wydawcy dziennika konstytucyynego, którego dziennik z tego powodu przestał wychodzić, ma także domowy areszt Xże del Parke, iako Mowcę iednego z tych klubów.

Apostolska junta ożyć znowu miała w Galicyi; Jenerał kapitan posłał woyska do Orense, gdzie 30 ludzi poymano.

Tak zwani stronnicy Francuzcy (niegdy Józefa Bonaparte) którzy uchwałą Stanów otrzymali pozwolenie wrócenia do oyczyzny, wystawionemi wszędzie są za powrotem, a zwłaszcza w tuteyszey stolicy, na naywiększe zniewagi.

Fregata Nueve Veloz przybyła z 345.000 piastrów w gotowiźnie i osadniczemi towarami do Kadyxu, donosi, że fregaty

Sabina, Perła i Diament płyną za nią z 20 mill. piastrów z Hawanny.

Z Lizbony d. 30 Grudnia.

Onegday wysłała Junta nasza okręt do Rio-Janeiro z ściągaiącemi się do teraźnieyszych okoliczności pismami.

Oznaymiono teraz pismo, które była junta Oportu do Króla posłała. Zawiera one przyczyny, które rewolucyią zrządziły. Wyrażono w niem, iż dla dopełnienia iednozgodnych życzeń narodu nie brakuie iak tylko obecności Króla lub którego z iego synów. Jedna tylko zachodzi obawa, aby szanowny Monarcha nie dał się uwieść zdradliwym doradcom.

Podług doniesień z Brazylii buntownicy, na których woyska Królewskie pod San Benito w prowincyi Pernambuko uderzyły, należeć maią do liczney sekty zwaney Sebastyianistami, którzy uporczywie wierzą, że Król Sebastyian (który w bitwie pod Tangierem dnia 4 Sierpnia 1578 życie utracił,) nie zginął, ale błąka się nieznaiomy po świecie, i kiedyś się ziawi, dla wyniesienia Portugalii na szczyt chwały i potęgi. W śmiesznem tem oczekiwaniu bajecznego swoiego Władcy nie chcą ci ludzie bydź posłusznemi teraźnieyszemu Rządowi.

Od brzegów Menu d. 20 Stycznia.

Xiże Fryderyk Pruski, który mianowany został dowódcą 14tey dywizyi, mieszkać będzie w Düsseldorf, gdzie iuż wyporządzaią dla niego pałac.

Słychać, iż Xiże Fryderyk Darmstadtski, który w Rzymie katolickiem został i pierwsze święcenie odebrał, przeznaczony iest na Arcybiskupa Moguncкiego.

Obrachowane teraz są długi Królestwa Saskiego i wynoszą 21,588,504 talarów. Na utrzymanie woyska żąda Rząd od seymu 896,665 tal. Dawna konstytucyia znayduie wiele obrońców w seymie.

Zgromadzenie stanów Wirtembergskich odroczone zostało do 5 Lutego.

Radca nadworny Badeński i Dyrektor kopalni solnych Glenk szuka teraz po Szwaycaryi za pozwoleniem władz tamteyszych źródeł solnych. Jeżeli takowe wynaydzie, będą iego własnością, i dopiero po 15 latach płacić będzie dziesiątą część z nich dochodu.

Z Sztokólmu d. 16 Stycznia.

Wyznaczeni przez Seym prawnicy do ułożenia nowych kodexów dla Szwecyi pracuią z pośpiechem. Ukończyli iuż kodex cywilny, a porządek postępowania sądowego w krótce ukończą. Oba dzieła oddadzą potem pod roztrząsanie prawodawczey kommissyi seymowey i przystąpią do ułożenia kodexu kryminalnego.

Z miasta Gotenburga wywieziono w r. zeszłym do obcych portów, a powiększey części do Ameryki północney i do Anglii: 92,180 okrętowych funtów żelaza w sztabach, 4627 wyrobionego i 3977 funtów okrętowych stali.

Handel zboża i innych artykułów tak dalece tu teraz ustał, iż giełda prawie żadnych towarów nie ogłasza ceny. Jedna tylko wódka znayduie tu ieszcze pokup, lecz dla dowozu sanną spadła iey cena i spodziewaią się, że bardziey ieszcze spadnie.

Z powodu tęgiey zimy nie poiedzie Król na zagaienie posiedzeń Seymu Norwegskiego, dopiero na wiosnę tam się uda.

DODATEK
DO N^ro^ 10.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 4 LUTEGO 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Przybyli w przeieździe do Krakowa P. Bender Śpiewaczka i PP. Bender Bracia, Ces. Rossyyscy nadworni Klaryneciści, którzy w podróży swoiey przez Niemce, dali podług gazety Sztutgardskiey, w tey Stolicy Królestwa Wirtembergskiego, z powszechnem zadowolnieniem miłośników Muzyki wielki wokalny i instrumentalny Koncert, gdzie wprzód z wielką pochwałą dali się u Dworu przez 8 dni słyszeć, i Pani Bender okrzykniona została Niemiecką Katalani. Pomienieni Wirtuozi zamyślaią także w Stolicy tuteyszey dać Koncert, względem którego będą mieli honor osobnem uwiadomieniem polecić się Łaskawem względom Prześwietney Publiczności.

ODEZWA
Komitetu Zarządzaiącego Budowlą Mogiły TADEUSZA KOŚCIUSZKI,
Do Polaków.

"Rodacy!

"Niema ustronia w kraiu naszym, dokądby iuż niedoszła wieść ślubowanego i zaczętego Pomnika dla Tadeusza Kościuszki, i niema zapewne serca Polskiego, któreby tę oznakę wdzięczności Narodowy niepochwaliło. — Dopełnić ślubu iest potrzebą Narodu, dokonać dzieła, iest każdego z nas powinnością.

"Wybór wzoru na ten pomnik przez Rząd Rzeczypospolitey Krakowskiey uczyniony, łączy i tę w sobie zaletę, iż wracaiąc smakowi rozsądek, tem mnieyszego wymaga nakładu, że nakład ten cały zachown e kraiowi.

"Miałby się nakład stósować do zasługi człowieka? możeby maiątek całego Narodu niewystarczył, i skutek możeby ieszcze zwyczaynym był dziełem wytworu, drobnym i skażytelnym. To które się stawia naymnieyszym się dokona nakładem, a iest wielkim, będzie wiecznem.

"Nakład sypania mogiły samey, obliczony iest do 40,000 złp. Rozmiar iey do 80 łokci średnicy u podstawy, i 40 łokci wysokości. Powierzchnia u szczytu wyłożona ma być posadzką z porfiru Kraiowego.

"Na to iest dotąd 17,000 złotych, (gdy kilka tysięcy z Litwy do Warszawy przysłane, dotąd niewpłynęły;) z których iuż trzy tysiące wydane są na pierwsze zakupionie narzędzi, do pięciu tysięcy dni roboty, przyrzeczonych przez gminy i szczególnych mieszkańców, Rzeczypospolitey Krakowskiey.

"Potrzebaby" zaś, do wyrzucenia od 75 do 77 łokci kubicznych ziemi, ubicia iey i udarniowania 25 do 30 tysięcy dni roboty rozmaitey, takowa staiąc się coraz trudnieyszą i powolnieyszą w miarę wznoszenia się mogiły nad poziom. Potrzeba przytem zbliżenia pory dokonania, bo przytomna chwila iest nasza, tem niepewnieysza każda, im bardziey odległa.

"Krakusa i Wandy mogiły, stanęły iak domyślić się można, rękoma liczney ich zbroyney drużyny, która około dzieła swego obozuiąc, dniami robotę swoią oznaczała, i zapewne tamtych czasów obyczaiem, jeńcy i służebni rycerstwa, główniey się do niey przykładali. Teraz kiedy liczba rąk chętnych całego Narodu, niemoże się zbierać dogodnie, aby każdy osobiście dzieło przyspieszał; — składaiąc cenę swey pracy, zastępuie ią ułatwiaiącemi narzędziami, i robocie lat kilka przeznacza.

"Wypadnie też mogile Kościuszki dodać znamie czasu, usposobienia, i ducha Narodu; wieńcząc iey szczyt bryłą porfiru, wydobytą z kraiowych pod nad Wisłą skał i do iey obszerności zastósowaną: — na którey wyryte imie samo Kościuszki, wiecznym by było dowodem podania okolicznego ludu. Ciężar kamienia iednostaynego do kilkuset centnarów zbliżeniem obliczony, niepozwala naprzód oznaczyć potrzebnego wątku na przeniesienie go o mil kilka, wprowadzenie i umieszczenie na szczycie tak wzniesionym. Jednostaynym zaś być powinien, aby świadczył o zupełności, stałości i wielkomyślności Narodu i wytrwał razem z mogiłą przez wszystkie iego przeznaczenia. Z kilku części złożony, mniey kosztowałoby wprawdzie, ale razem mniey czciłby Naród, samą zostawioną możnością dla czasu, aby zniszczył spoienia części, i dla wrogów aby ie z mieysca ruszyły. Dosyć długo iuż obcym wpływem i obcemi wzorami działaiąc, burzyliśmy właśnie i przodków naszych dzieła: — odtąd co wolnie czyniemy, niech będzie zupełnem, i nosi cechę od rodzenia się naszego.

"Ten iest bliższy zamiar. Nie na to zaś tylko Komitet zarządzaiący tą budową, ogranicza się w zamysłach: rozciąga on ie do miary chęci swoich uwieczniania zaszczytnie pamiatki tego czasu, i nadziei na tem zasadzoney przekonaniu, że Polacy hoyni dla obcych, sobie samym nieodmówią potrzeby, skoro iey ważność uczują.

"Jest więc iuż w myśli, zakupienie od właścicieli całey góry, na którey stać będzie mogiła, z dostateczną przestrzenią ziemi ku Wiśle w celu przyozdobienia iey roślinnemi zakładami, urównania, ustalenia i wysadzenia drogi do niey prowadzącey, i zaludnienia iey osadą, którąby imie Kościuszki nosiła; składała się z rodzin wieyskich które pod nim walczyły, a maiąc sobie nadane grunta i mięszkania wolne i swobodne darem wdzięcznego Narodu na małem wyobrażaiącego, co Kościuszko chciał dla niego całego, wieczną by były i naywiernieyszą strażą tego pomnika. Nie tylko mięszkaniec Krakowa i okolicy, ale przybysz z nayodlegleyszych Polski krain, ale cudzoziemiec oboiętny, doznawałby tu owego świętego wrażenia, które dobroczynnością oswobodza duszę i budzi w uciśnionem sercu roskosz świadczącego sumienia, że nie są płonnemi nadzieia ludzkości.

"Są przytem ieszcze żyiące dwie młode synowice po bracie Kościuszki w o-

pożałowanym stanie. Tych los poprawić przenosząc na nie część darów na cześć ich stryia przeznaczonych, iest ostatnim zamiarem.

"Te sobie postanowiwszy cele, Komitet stopniami i w miarę ist tnego wątku dokonywać ie będzie.

"Dla ułatwienia sposobności każdemu prawemu Polakowi, dogodzenia potrzebie serca swego w przyłożeniu się do tego dzieła, umocowanemi niebawnie zostaną po prowincyiach szczególni obywatele i obywatelki do zbierania składek

"O ilości ich, równie iak o postępie roboty, Komitet uwiadomiać będzie Publiczność, a w miarę posuwania się iey, lista imienna osób i ofiar ogłoszoną zostanie.

"Gdyby wdzięczność niepowoływała Polaków do usilnego popierania zaczętego dzieła, znalazłaby się w ich szlachetnych duszach zdolność ocenienia tak nadzwyczayney cnoty, i chęć uszczenia iey otwarcie, w których żadnemu inne mu narodowi niezostawiliby pierwszeństwa.

"Gdziekolwiek bowiem sława imienia Kościuszki doszła, gdziekolwiek ludzkość odzyskała czucie własney zacności, rodak ten nasz ukochany znayduie licznych czcicieli. Komitet nieomieszka korzystać z uczynionych iuż kroków do znakomitych osób za granicą w Europie i Ameryce, i nowe uczyni, ułatwiaiąc wszystkim sposobność okazania szlachetnych swych skłonności w złożonych na ten przedmiot ofiarach.

"Czci siebie samego kto czci prawdziwą zasługę, a im zacnieyszym kto iest, tem skorszym do czczenia iey.

"Dowiedzie skutek, czyli Polacy dadzą się w tem obcym przewyższyć!..."

w Krakowie 7 Stycznia 1821.

Prezyduiący w Komitecie,

Paszkowski.

Sekretarz Komitetu

Maieranowski.

Z Wiednia d. 25 Stycznia.

Podług doniesień z Laybach pod d. 22 b. m. przybyli tam Kardynał Spina, iako deputowany od Oyca S. i Radca stanu Neri-Corsini, iako deputowany od J. Cesarzewiczowskiey Mci W. Xcia Toskańskiego na Kongres tamteyszy.

Z Neapolu d. 5 Stycznia.

Minister sprawiedliwości zdał parlamentowi sprawę o odkrytym w Salerno spisku. Pułkownik Anzolana i Cataldo Jodelli, sekretarz Pułkownika Limmermana obiecywali stoiącym w Salerno żołnierzom broń, ammunicyią i nagrody, dla nakłonienia ich do obalenia teraźnieyszego porządku rzeczy. Oba są uwięzionemi i do naywyższego kryminalnego sądu oddanemi.

D. 26 i 27 Grudnia słuchał parlament usprawiedliwienia oskarżonych byłych Ministrów Zurlo i Campochiaro. Oba sami się bronili, i nakoniec po wielu mowach za i przeciw Ministrom, odłożył parlament do nieograniczonego czasu postanowienie (co poczytuią za zupełne ich uwolnienie od oskarżenia.)

D. 27 udzielił Xże Rejent parlamentowi wiadomość o przybyciu Króla do Liworna, i dodał, że N. Oyciec iego pisze: "Pośpieszam do Laybach prosząc Naywyższego o udzielenie mi mocy do przedsięwzięcia, na które odważyłem się dla dobra ludu mojego.„ Parlament posłał nazaiutrz deputacyią dla podziękowania Xciu Rejentowi za to udzielenie i pro-

szenia go o przyspieszenie zwołania nowey rady stanu i przyięcie uchwalonych w konstytucyi odmian. Xże Rejent odpowiedział: że niezwłocznie zwoła radę stanu i nieustannie trudni się zgłębieniem odmian w konstytucyi.

Dziennik Niepodległy donosi: że Król przyiął bardzo oziemble w Liwornie Xcia Canosa, przeciwnego konstytucyi, a oddalonego Jenerała Disperati, który podobnież myśli, wcale do siebie nie przypuścił. — Gdy Król do Modeny przybył, zastał tam Xżną Parmy, która ziechała dla widzenienia wysokiego swoiego Dziada.

Pułk jazdy Burbonów, który d. 2 Lipca naypierwszy oświadczył się za konstytucyią, dotąd żadney nagrody lub zaszczytu nieprzyiął, przez cały czas okazywał naywiększe przywiązanie i miłość do Króla i oyczyzny, i pod murami Palermu okrył się sławą, prosił teraz o iedyną nagrodę za swoie usługi, aby zawsze zostawał razem połączony, i ieżeliby do woyny przyszło, naypierwey prowadzony był przeciw nieprzyiacielowi. Deputowany Poerio proponował, aby temu pułkowi nadać zasłużony ten zaszczyt, podczas pokoiu naznaczyć naychlubnieysze, a podczas woyny nayniebezpiecznieysze stanowisko i przydać mu nazwisko świętego szwadronu. — Wstążki na chorągwie, które milicye i legiony trzeciey dywizyi przy odeyściu do Abruzzo otrzymały, szyte były ręką Xiężny Rejentowy. — Jenerał Pepe obieżdża teraz wzdłuż granicy Abruzzo usypane okopy. Jenerał Filangeri żąda uwolnienia od dowództwa, i oświadczył, iż chce iako prosty żołnierz na granicy służyć, ażeby uszedł potwarzy, która go nie przestaie ścigać.

Gdy powołani w przeszłey iesieni do służby oddaleni żołnierze za 6 miesięcy uwolnionemi bydź muszą, i z woyska Neapolitańskiego ubędzie tym sposobem 9500 ludzi, przeto postanowił parlament, aby powołaniem popisowych zastąpionemi byli. Zaciąg popisowych z lat 1819 i 1820 dopełniany także iest z naywiększą skrzętnością.

Na czele wybranych przez miasto Palermo do narodowego parlamentu 6 deputowanych znayduie się Xże Belmonte.

Od Grudnia r. 1813 Wezuwiusz znayduie się w ustawicznem poruszeniu. Od strony morza porobiły się w tey górze rozmaite nowe otwory, co każe się domyślać, że ściana Wulkanu bardzo musi bydź cienka. Niedawno w stronie północno-zachodniey ku Neapolowi zrobił się nowy otwór, i lawa rozlewa się na dolinę, która oddziela Wezuwiusza od góry Somma. Znawcy dawney ogniowey tey góry sądzą, iż strona iey od morza bardzo iuż iest przez wyrzucanie lawy wycieńczona i osłabiona, a zatem spodziewać się należy wielkiey zmiany całey góry; zapadnie się zapewne tamta połowa, i pozostanie tylko druga ku wschodowi.

Dziennik tuteyszy Głos wieku zawiera co następuie: Codziennie przychodzą tu do redaktorów Minerwy z Turynu, Medyolanu, Londynu, Paryża i Belgii pamiętniki i plany względem naypewnieyszey obrony kraiu naszego przeciw obcem nieprzyiaciołom. Autorem iednego z tych planów bydź ma Jenerał Dumourier. (Znany 82letni Francuzki Jenerał, który żyć ieszcze ma w Londynie i pobiera pensyią.) Officer Hiszpański przysłał nam także pismo o prowadzeniu urywkowey woyny.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę d. 4 Lutego r. b. JP. Franke nazwany północnym Herkulesem, da po trzeci raz wielkie Widowisko, które poprzedzi Komedyia w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Feralis*, czyli: *Kasperek poprawiony*.

Dziś dana będzie trzecia *Reduta*, czyli: *Bal maskowy* w pałacu pod Krzystoforami Nr 358 na pierwszym piętrze.

DONIESIENIE

W dniu szóstym Lutego r. b. 1821 w mieszkaniu Dworskim w Wsi Wrożenicach w Gminie L. Kościelniki o godzinie 3 po południu odbędzie się Licytacyia w drodze Exekucyi Sądowey zatradowanych Ruchomości iako to: Koni; z Bydła: krów, iałówek, 3 cieląt, tudzież zboża w snopie żyta, ięczmienia i owsa, niemniey naczenia Kowalskiego. Chcący licytować raczą się w dniu terminu i mieyscu do licytacyi wskazanym zgotowemi zgłosić pieniądzmi. — W Krakowie dnia 1 Lutego 1821 roku.

Henr: Salamonski, Kom: Sąd.